

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ВАСИЛ ЛЕВСКИ”- с. ХИТОВО
общ.Добричка е-mail:ouhitovo@abv.bg tel. 0876802331

ПЛАН

за управление при кризи вследствие на терористична дейност

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАНА

Указания № 9107-9 от 18.01.2013 г. на Министъра на образованието и науката.

1.2. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ПЛАНА

Цел на плана: създаване на рационална предварителна организация за управление на обектовите ресурси за предотвратяване и овладяване на кризи, настъпили вследствие на терористична дейност.

Задачи:

- Способства за подготовката на органите за управление за действие при заплахата от терористична дейност и при възникване на кризи вследствие на терористична дейност;
- Допринася за извършване на своевременни и координирани действия при заплахата от терористична дейност и в отговор на актове на тероризъм;
- Създава основа обектовите структури да изготвят съгласувани планове за управление (действие) при кризи, възникнали вследствие на терористична дейност;
- Създава предпоставки за прилагане на правните норми при управление на силите за реагиране.

2. ОБХВАТ НА ПЛАНА

Планът описва организацията за оповестяване, информирание, реагиране и управление на силите и средствата на обекта за предотвратяване и овладяване на кризи, възникнали вследствие на терористична дейност. Предмет на плана са и процедурите и отговорностите за информирание на областните и други структури по ред, определен в нормативните документи. Основните задачи съгласно плана, се изпълняват от общинските структури на:

- Министерството на вътрешните работи;
- Министерството на отбраната;
- Министерството на здравеопазването;

3. ЗАДАЧИ И ОТГОВОРНОСТИ

Задачите и отговорностите на учебното заведение по отношение предотвратяване на терористична дейност и овладяване на последствията от терористични актове, съгласно този план, произтичат от нормативните

документи, уреждащи тази дейност, както и от взаимодействието с други държавни и частни субекти.

3.1. Основни задачи.

- Недопускане на терористични действия;
- Ликвидиране на последствията от терористични действия без допускане на човешки жертви, материални щети и замърсяване на околната среда;
- Залавяне на извършителите.

3.2 Отговорности на обектовия щаб

- Разработва и усвоява Плана за управление при кризи вследствие на терористична дейност;
- Координира и ръководи действията по информиране на общинските и областните структури на министерства и ведомства, имащи отношение по изпълнението на плана;
- Оказва съдействие на екипите, участващи в предотвратяване, ликвидиране на последствията от терористични действия, залавяне на извършителите;
- Провежда мероприятия за усвояване и поддържане на разработения план за управление при кризи, вследствие на терористична дейност, включващи:
 - а) Актуализиране периодически на плана в съответствие с настъпилите промени;
 - б) Тренировки с органите за управление, формированията, персонала и учениците

4. ОБЩА ПРОГНОЗА ЗА ВЪЗНИКВАНЕ НА КРИЗИ, ВСЛЕДСТВИЕ НА ТЕРОРИСТИЧНА ДЕЙНОСТ

Тероризмът е съзнателно създадено обществено явление, което си служи със страха посредством насилие или заплахата за насилие, за да постигне политическа промяна и/или значително негативно въздействие върху важни за държавата и обществото материални ценности. За разлика от незаконните въоръжени формирования и криминалната престъпност тероризъм има винаги когато:

- В мотивите за извършване на престъпното деяние и целите на същото има политически мотиви;
- Извършителите са склонни към насилие или със същата важност, към заплахата за насилие;
- Дейността е замислена да намери далечни психологически отражения, надхвърлящи непосредствената цел или непосредствените жертви (жертва);
- Последствията от дейността са с голямо негативно икономическо въздействие;
- Извършва се от организации с различен конспиративен ред или конспиративна клетъчна структура (чиито членове не носят униформа и отличителни знаци);
- Дейността се извършва от група, която не се идентифицира с конкретна държава.

Терористичните действия са предварително обмислени и детайлно планирани, като носят белезите на операция, която отразява конкретните цели и мотиви на изпълнителите, отговаря на възможностите им и е предназначена за определена публика. Тактическите прийоми за осъществяване на терористична дейност са в съответствие с поставените ѝ цели.

В началото на 21 век тероризмът премина в качествено нов етап от своето развитие и придоби глобален характер. Той вече се използва не само като инструмент за постигане на конкретни политически цели в отделна страна или регионален конфликт, а е насочен към принципна смяна на съществуващата система на международни отношения. С него се цели хаос и икономическа дестабилизация в страните – мишени и предизвикване на страх и психоза сред тяхното население, като в крайна сметка се преследва глобална криза и промяна на съществуващия световен ред.

Неутрализирането на терористичните заплахи се затруднява от психологическия и социологическия профил на терористичните групи, високия брой на потенциалните обекти на техните нападения, умелото им интегриране в демократичното общество и др. Успехът в противодействието на тероризма може да бъде постигнат само чрез продължително, твърдо и системно прилагане на всички компоненти на националната власт – икономически, информационни, правозащитни, разузнавателни, дипломатически и др.

Рисковите фактори, определящи терористичната заплаха срещу Република България са:

- Трайно установили се в страната значителен брой чужди граждани от държави, които се определят като рискови;
- Непрекъснатото увеличаване на трафика от транзитно преминаващи през страната чужди граждани и такива, търсещи убежище в нея, което увеличава риска от проникване на терористични елементи;
- Активизирането на дейността на религиозни организации и емисари на наднационални формирания сред определени български общности, насочена към нейното консолидиране около крайни форми на религиозна изява;
- Наличието в страната на симпатизанти на терористични организации и радикални формирания на религиозна основа;
- Новата и по-активна роля на Република България, членството ѝ в НАТО и ЕС и участието ѝ в антитерористични и военно-хуманитарни операции;
- Наличието на краен национализъм, етнически противоречия, социално-икономически проблеми и съществуващи нерешени въпроси на държавността в Югоизточна Европа;
- Активизирането на радикални организации и секти в страните от региона, които се опитват да разширят дейността си;
- Компактните общности с нисък социален статус и активизирането на публичните дискусии за ролята на религиите, като предпоставка за спечелването на отделни лица за каузата на радикализма.

Основните възможности за осъществяване на терористична дейност са действията на отделни групи български или чужди граждани, или радикално настроени хора, проникнали по каналите за трафик на хора. Територията на

Република България може да бъде използвана и за логистично осигуряване на терористични операции или действия в други държави.

Материалното и финансово осигуряване на средствата за конкретно предстоящ или бъдещ терористичен акт се осъществява на територията на съответната страна, като се установяват връзки с криминалната организирана престъпност и в частност с трафикантите на оръжие и наркотици, използват се и благотворителни организации и външни източници.

Възможните сценарии за извършване на терористична дейност се развиват изненадващо най-често по формите, методите, способите и чрез средствата посочени в приложение № 4.

Оценката на риска и спецификата на реагирането при терористична дейност дават основание действията на Общината и Общинските структури на държавните органи да се дефинират в два основни варианта:

- ПЪРВИ ВАРИАНТ: Действия при заплахата от извършване на терористични актове;
- ВТОРИ ВАРИАНТ: Действия по овладяване на кризи възникнали вследствие на терористична дейност и ликвидиране на последствията от терористични актове.

ПРИ ПЪРВИЯ ВАРИАНТ стратегията за използване на общинския ресурс е да се предотврати извършването на терористични актове на територията на общината, като добитата в хода на действията информация се предоставя на Областния съвет за сигурност и управление при кризи с цел неутрализиране на терористите или техни съмишленици.

ПРИ ВТОРИЯ ВАРИАНТ основните усилия на силите за реагиране са насочени към овладяване на основните рискове и заплахи за живота и здравето на хората, намаляване броя на жертвите и ликвидиране на последствията от извършен терористичен акт.

5. РЪКОВОДСТВО И УПРАВЛЕНИЕ

Общото ръководство на дейността на органите на Общината и общинските структури на министерства и ведомства при кризи се осъществява от Общинския съвет за сигурност.

Управлението на силите и средствата, участващи в овладяването на кризата, се осъществява от обектовия щаб..

Координацията на действията, ако кризата е засегнала и други общини се осъществява от Председателя на Областния съвет за сигурност.

За нуждите на управлението се използват Националната съобщителна система и ведомствените свързочни системи. Председателят на Общинския съвет за сигурност ръководи дейността по организацията на свързките.

6. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И КООРДИНАЦИЯ

6.1. ПРИ ЗАПЛАХА ОТ ТЕРОРИСТИЧНА ДЕЙНОСТ

При наличие на заплахата за извършване на терористична дейност, както и време за реагиране по разпореждане на кмета на общината се провежда

заседание на Общинския съвет за сигурност. Информацията се докладва в Областния съвет за сигурност. Организира се добиването на допълнителна информация с използването на пълния ресурс на силите за реагиране, както и възможностите на съответните структури и от други общини.

Решенията и указанията на Общинския съвет за сигурност се свеждат незабавно до знанието на ръководителя на обекта, намиращ се под заплаха. При наличие на достоверна информация за заплаха от терористична дейност и необходимост от предприемане на спешни превантивни действия със заповед на председателя на Общинския съвет за сигурност се въвеждат в действие допълнителни мерки за сигурност.

Обмена на информация се осъществява чрез комуникационно-информационната система за управление при кризи, при спазване на мерките за защита на класифицираната информация.

6. 2. ПРИ ИЗВЪРШЕН ТЕРОРИСТИЧЕН АКТ

При извършен терористичен акт координирането на първоначалните действия на силите за реагиране се осъществява от Общинския съвет за сигурност. Участващите в овладяването на кризата сили и средства се управляват от ръководствата на общинските структури на държавните органи.

В случаите на вземане на заложници, завземане на обществено значими сгради или обекти от критичната инфраструктура и когато се налага водене на преговори с терористите, това се осъществява от служители на Центъра за водене на преговори към Института по психология на МВР.

При възникване на кризисни ситуации свързани с чужди граждани или при наличие на вероятност за трансгранична криза, дейностите със съседните страни се координират от Министерството на външните работи.

Силите за реагиране извършват действия по овладяване на кризата, съгласно стандартни процедури за реагиране, утвърдени от техните ръководители.

7. ПОДДЪРЖАНЕ НА ГОТОВНОСТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ВЪЗНИКВАНЕ НА КРИЗИ.

7.1.ОПОВЕСТЯВАНЕ, ИНФОРМИРАНЕ И ПРИВЕЖДАНЕ В ГОТОВНОСТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДАЧИ ПРИ КРИЗИ

Информацията за терористична дейност свързана със задържане на заложници в обекти с масово пребиваване на хора, за инциденти свързани със задействане на взривни устройства, оръжия за масово унищожение, катастрофи, аварии и др., се подава от граждани или извършителите-чрез лично общуване или по технически средства /GSM, телефон, факс и др./. Получава се от дежурните в РУ- МВР, РС “ПБЗН”, телефон 112, ОбСС. Същите вземат мерки за доуточняване на информацията и същевременно уведомяват съответните ръководства.

Организация на оповестяването и комуникациите от страна на ОбСС на органите на местното самоуправление, държавната и местната администрация, стопанските /нестопанските/ организации и населението се осъществява както следва:

- ОбСС - по общият ред чрез Дежурните длъжностни лица;
- Силите и средствата, предвидени в групировката и привлечени въз основа на конкретно решение - по общият ред чрез длъжностните лица;
- Оповестяване и привеждане в готовност на органите за управление на силите - извършва се по разпореждане на Председателя на Общинския съвет за сигурност в съответствие с разработените планове;

7.2.АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

Планът се поддържа в актуално състояние от Секретаря на обектовия щаб. Данните в него се актуализират при настъпили промени, както и при изводи от анализ на опита от действителни ситуации, проведени учения и тренировки.

7.3.УСВОЯВАНЕ НА ПЛАНА

За усвояване на плана ежегодно се планират и провеждат тренировки и учения, при които се отработват различни елементи от него.

8. ВЪВЕЖДАНЕ НА ПЛАНА В ДЕЙСТВИЕ

Планът се въвежда в действие с писмена заповед на кмета на Общината. В заповедта се определя ръководител на място, който пряко ръководи цялостната дейност в района на терористичния акт.

ТЕРМИНИ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

- **Терористична престъпна дейност** извършва този *“който с цел да създаде смут и страх в населението или да заплаши, или да принуди орган на властта, представител на обществеността или представител на чужда държава, или на международна организация да извърши или пропусне нещо в кръга на неговите функции”*.

Чл. 108 а от Наказателния кодекс на Република България

- **Взривно или друго смъртоносно устройство** означава:

(а) взривно или запалително оръжие или устройство, предназначено или имащо способност да причинява смърт, сериозни телесни наранявания или значителни материални щети; или

(б) оръжие или устройство, предназначено или имащо способност да причинява смърт, сериозни телесни наранявания или значителни материални щети, чрез изпускане, разпръскване или допир на отровни химически вещества, биологични агенти или токсини или подобни вещества, или радиация или радиоактивен материал.

Чл. 1 от Международна конвенция за борба с бомбения тероризъм

- Всяко лице, което залови или задържи и заплашва да убие, да нарани или да продължи да задържа друго лице (наречено по-нататък “заложник”) с цел да принуди трета страна, а именно държава, междуправителствена организация, физическо или юридическо лице или група лица да извърши определено действие или да се въздържа от такова като пряко или непряко условие за освобождаването на заложника, извършва престъплението вземане на заложници по смисъла на тази конвенция.

Всяко лице, което:

а) извърши опит да вземе заложници или

б) е съучастник на лице, което извършва или се опитва да извърши действия на вземане на заложници, също извършва престъпление по смисъла на тази конвенция.

Чл. 1 от Международна конвенция за борба срещу вземането на заложници

- **Криза** е промяна на установеното състояние на живот, обхванала територии, обекти, сектори и сфери на икономиката и обществения живот или околната среда, предизвикана от човешка дейност или природни явления, в резултат на която условията за съществуване и за осъществяване на дейност в променената среда са силно нарушени.

Чл. 2 на Закона за управление при кризи

- **Критична инфраструктура** е система от съоръжения, услуги и информационни системи, чието спиране, неизправно функциониране или разрушаване би имало сериозно негативно въздействие върху здравето и безопасността на населението, околната среда, националното стопанство или върху ефективното функциониране на държавното управление.

Допълнителни разпоредби на Закона за управление при кризи

- **Граждански ресурси** са всички човешки, материални и други ресурси и услуги, които са необходими за предотвратяване и овладяване на кризата.

ФОРМИ, МЕТОДИ, СПОСОБИ И СРЕДСТВА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ТЕРОРИСТИЧНА ДЕЙНОСТ

ФОРМИ И МЕТОДИ

Политически убийства

Извършват се най-често от засада, след продължителна подготовка и точни разчети. С тях се цели разстройване и смяна на политическата власт, предизвикване на хаос, безредици и кризи в общественно-политическия живот.

Бомбени експлозии

Това е най-разпространения сред терористичните организации метод, поради това, че съвременните експлозивни предоставят широки възможности, а разкриването на извършителите е трудно. Особено внимание заслужават самовзривяванията “камикадзе”, прилагани най-вече от радикални ислямски терористични организации.

Вземане на заложници

Терористичният акт се осъществява след овладяване на сграда, самолет, кораб или автобус, и е предпочитан метод за терористични организации, които се стремят към продължителен и силен ефект и отзвук. Този метод дава възможност за отправяне на конкретни искания към държавните институции и използване на средствата за масова информация. Овладяването на обекта се извършва чрез камуфлирано проникване или директно щурмуване. Планирането на всеки терористичен акт се осъществява прецизно с изготвяне на точни разчети. Предварително се изучават техническите и тактическите особености на обектите, мерките за сигурност и възможностите за преодоляването им. Определят се варианти за действие – при водене на преговори (декларации, ултиматуми, искания), при въоръжен сблъсък с органите за сигурност и за заличаване на следи и доказателства.

Шантаж

Един от най-често използваните методи от терористите, поради големите възможности на средствата масова информация, които до голяма степен засилват ефективността на този метод. Шантажът е неизменно допълнение към всеки терористичен акт, но и самостоятелното му използване не е рядкост, защото по сравнително безопасен начин – чрез телефонни заплахи, разпространяване на слухове, листовки, прокламации и ултиматуми се създава обстановка на несигурност и неверие в държавните структури.

СПОСОБИ

Смъртоносно въздействие върху големи групи от хора с цел множество жертви

Най-вероятно терористичният акт се извършва в уязвими (меки) обекти с масово събиране на хора, като например зали, ритуални домове, транспортни средства, гари, летища, големи магазини и супермаркети. С цел търсене на максимално поражение обикновено се търсят затворени пространства, което обаче не изключва възможността да се въздейства и в хода на митинги, концерти на открито, спортни прояви и т. н. Не следва да се изключва и възможността да

се въздейства върху обекти от критичната инфраструктура, въпреки предприеманите мерки по осигуряване на физическата им защита и сигурността на такива обекти.

Нарушаване на целостта или разрушаване на знакови сгради или обекти от критичната инфраструктура с цел последващи поразяващи въздействия или шантаж.

Вземане на заложици или завземане на обществено значими сгради с цел шантаж.

Проникване в компютърно управлявани мрежи от системи за управление на ресурси (енергоснабдяване, газоснабдяване, водоснабдяване и др.) с цел нарушаване на нормалния начин на функционирането им и шантажиране на обществото (кибер тероризъм).

ИЗПОЛЗВАНИ СРЕДСТВА

Използваните от терористите средства за поразяване могат да се дефинират в две групи:

- Взривни устройства;
- Средства за физическо и психологическо поразяване на много хора причиняващи значителни екологични щети: токсични вещества; източници на йонизиращи лъчения; болестотворни микроорганизми или техните токсини, предизвикващи различни заболявания.

Веществата, материалите и микроорганизмите , използвани като средства за унищожаване се дефинират като оръжие за масово унищожение (ОМУ). При това може да бъде използвано оръжие ядрено, биологическо или химическо оръжие, като в близко бъдеще може да се очаква и прилагането на психотронно оръжие.

Източници на йонизиращи лъчения

Могат да се използват за терористична дейност по способа на детонирането на ядрен материал, взривяването на “мръсна бомба” или разпръскване на радиоактивно вещество в гъсто населен район. “Мръсната бомба” е най-вероятното средство за постигане на поразяващия ефект, изразяващ се в радиационно замърсяване. Тя е взривно устройство комбинирано с радиоактивен материал, с което се цели на материала на площ, определена от параметрите на взрива. Основния поразяващ фактор е радиоактивно замърсяване на хора и животни, а като вторични фактори могат да се посочат масовата психоза, замърсяване на техника и материални средства, което ги прави негодни за последващо използване и замърсяване на околната среда.

Биологични оръжия

Микроорганизмите бактерии, вируси, гъбички и техните токсини, както и други организми, които могат да бъдат използвани с цел да причинят болест, смърт или неспособност за действие. Спецификата на биотероризма се състои в използването на живи организми за нанасяне на тежки поражения н хората, животните и растенията, като попаднали в подходящи условия (каквито са човешкия и животинския организъм) те се размножават с неимоверна бързина. По този начин се мултиплицира поразяващия ефект посредством заразата. Друга особеност е наличието на инкубационен период на развитие на болестта, което

от една страна затруднява разкриването на причините за появата ѝ (терористичния акт), но от друга дава възможност за реагиране и предприемане на допълнителни мерки за ограничаване на разпространението на причинителите на болестта.

Химическият тероризъм

Състои се в използването на химически високо токсични и токсични вещества за причиняване на смърт или увреждане на здравето на много хора. При това най-голяма опасност представляват терористичните актове извършени със съчетаване на високо токсично вещество и взривно устройство, задействано на място с масово пребиваване на хора. Друг способ е разпръскването на токсични вещества. Възможно е извършването на терористичен акт по обекти от критичната инфраструктура, в производствения цикъл на които се използват токсични химически вещества или обекти, в които се съхраняват такива. В този случай възниква кризисна ситуация, която в значителна степен се приближава до ситуацията предизвикана от промишлена авария с изпускане на токсични вещества.

Очакваните последици от извършен терористичен акт са изключително тежки, особено ако са използвани ОМУ. От гледна точка на сложност за управление на силите и средствата най-тежка обстановка може да се очаква при терористични актове с вземане на заложници. При това може да се очакват кризата да се развие и добие трансграничен характер.

Директор:
/ Д. Тодорова /